

תפיסותיהם של צוותי טיפול בנוגע לתוכנית הלאומית

למידת איכות בבתי החולים בישראל

ד"ר אילה בורגר¹, פרופ' רחלי ניסנהולץ גנות^{1,2}, ד"ר תמר הרטום¹, אולגה ברונשטיין²

¹ מאירס – ג'וינט – ברוקדייל, ² משרד הבריאות

רקע ומטרת המחקר

התוכנית הלאומית למדידת איכות בבתי החולים בישראל הושקה בשנת 2013 לשם קידום ושיפור איכותו ובטיחותו של הטיפול הרפואי.

בתוכנית המתמקדת בשירותים הניתנים בבתי החולים (הכלליים, הגריאטריים, ושל בריאות הנפש) יותר מ-70 מדדי איכות במגוון תחומי טיפול, מגיל לידה ועד זקנה, והיא עוסקת גם ברצף הטיפול. משרד הבריאות מפרסם מדי שנה את תוצאות מדדי האיכות בריבוע לפי מוסד רפואי.

מטרת המחקר לבחון את תפיסותיהם של צוותי הטיפול (הרפואי והסיעודי) ושל הצוות המנהל בבתי החולים בנוגע לתוכנית, לחוזקותיה ולאתגרים שבה.

זו הפעם הראשונה שבחינה כזו נערכה בישראל בקשר לתוכנית הפועלת בבתי חולים.



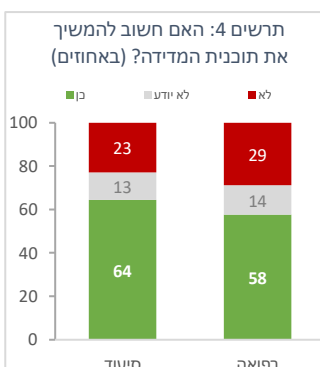
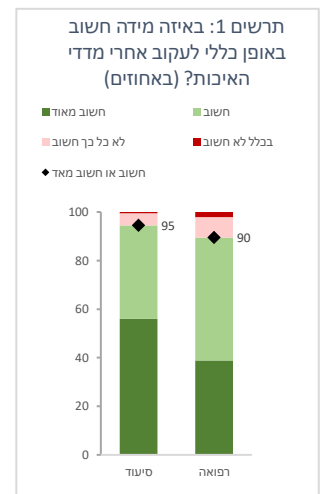
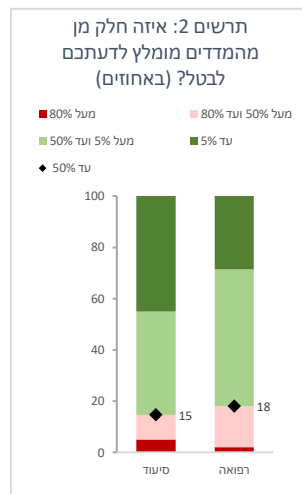
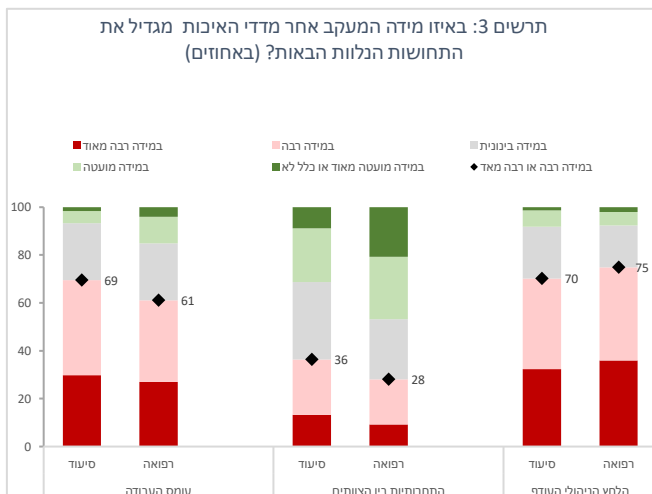
שיטה

סקר אינטרנטי שנערך בין ספטמבר 2022 ליוני 2023 בקרב 1,434 נשות ואנשי הצוות הרפואי והסיעודי בבתי חולים כלליים, גריאטריים ושל בריאות הנפש, העוסקים בפועל בתחומים הנמדדים (מאפייני המשיבים בלוח). הסקר כלל שאלות על התפיסות לגבי יישום תוכנית המדידה, הקשיים ביישום וכן הצעות לשיפור.

ממצאים

רוב מכריע מן המשיבים סברו שחשוב או חשוב מאוד לעקוב אחר מדדי האיכות (תרשים 1). כשישית מהם סברו כי יש לבטל לפחות מחצית מן המדדים (תרשים 2). כשני שליש מן המשיבים דיווחו כי חשו שהתוכנית הגבירה את העומס עליהם במידה רבה או רבה מאוד. כשליש דיווחו על תחרותיות בין הצוותים וכשלושה רבעים מן המשיבים דיווחו על לחץ ניהולי עודף (תרשים 3). למרות תופעות כלולות אלו רוב המשיבים תמכו בהמשך המדידה (תרשים 4). שיעור גבוה יותר בקרב נשות ואנשי הצוות הסיעודי סברו שחשוב לעקוב אחרי מדדי האיכות בהשוואה לצוות הרפואי, אך הם גם דיווחו בשיעור גבוה יותר מהצוות הרפואי על עומס ותחרותיות בעקבות התוכנית.

מאפייני המשתתפים בסקר (באחוזים)		
רפואה	סיעוד	
n=356	n=1,078	
גיל		
<40	21	29
40-49	25	29
50-59	32	30
60+	22	12
אישה	39	82
לא יהודי	14	21
ילידי ישראל	67	76
למדו בישראל	70	95
סוג בי"ח		
בית חולים כללי	72	65
בית חולים גריאטרי	13	22
בית חולים לבריאות הנפש	15	13



מסקנות והמלצות

מחקר זה שופך אור על התפיסות של הצוות הרפואי והסיעודי בנוגע לתוכנית הלאומית למדידת איכות בבתי החולים. התוצאות מראות כי ישנה תמיכה במדידת איכות הטיפול הרפואי, אך עם זאת, המשיבים הצביעו על אתגרים הקשורים בעיניהם ליישום התוכנית.

שימור התמיכה הרבה בתוכנית והבטחת המשך מעורבותם של הצוותים בשיפור איכות הטיפול הרפואי בבתי החולים מצריכה המשך דיוק ושיפור התוכנית – שילוב המדידה בעבודה השוטפת והמשך הטמעת כלי מדידה אוטומטיים תוך מזעור העומס המוטל על הצוותים; בניית תוכניות הכשרה העוסקות בחשיבות המדידה, והמשך טיוב הקשר בין הנהלת התוכנית לצוותים הטיפולים והניהוליים בשטח.